

TÀI LIỆU HỆ ĐIỀU HÀNH

BUỔI 2: Những vấn đề về lý thuyết chương 2

DÀNH CHO KHÓA 13

KHÓA NGÀY: 9 January 2020

1. Các thành phần của hệ điều hành

	Tiến trình	Bộ nhớ chính	File/ Thư mục	I/O	Lưu trữ thứ cấp	Bảo vệ	Thông dịch lệnh
Định nghĩa	Là chương trình đang chạy. Để hoàn thành cần: CPU, bộ nhớ, File, Thiết bị I/O	Là trung tâm của các thao tác và xử lý → Nâng cao CPU, hệ điều hành cần quản lý bộ nhớ chính		Che giấu sự khác biệt giữa các thiết bị I/O trước người dùng	- Lưu trữ bền vững dữ liệu, chương trình - Thiết bị thông dụng: Đĩa quang, đĩa từ.	- Kiểm soát tiến trình người dùng đăng nhập/ xuất sử dụng hệ thống - Kiểm soát truy cập tài nguyên hệ thống. - Đảm bảo những user process chỉ được phép sử dụng tài nguyên của nó.	- Là giao diện chủ yếu giữa người dùng và OS - Ví dụ: Shell, terminal. - Chờ lệnh của người dùng sau đó qua bộ xử lý lệnh và trả về kết quả.
Nhiệm vụ chính	- Tạo, hủy tiến trình. - Tạm dừng thực thi tiến trình. - Cung cấp các cơ chế + Đồng bộ hoạt động các tiến trình + Giao tiếp giữa các tiến trình + Không chế tắc nghẽn	- Theo dõi, quản lý các nhớ trống và đã cấp phát. - Quyết định sẽ nạp chương trình nào khi vùng nhớ trống. - Cấp phát và thu hồi các vùng nhớ khi cần thiết.	- Tạo/ Xóa file hoặc thư mục - Các thao tác file/thư mục. - Ánh xạ/ file thư mục vào thiết bị thứ cấp tương ứng. - Sao lưu phục hồi dữ liệu.	- Cung cấp cơ chế: buffering, caching, spooling. - Cung cấp giao diện chung đến các tiến trình điều khiển thiết bị. - Bộ điều khiển các thiết bị phần cứng.	- Quản lý không gian trống trên đĩa. - Cấp phát không gian lưu trữ. - Định thời hoạt động cho đĩa. => Sử dụng nhiều sẽ ảnh hưởng hệ thống.	- Cung cấp cơ chế kiểm soát đăng nhập/ xuất. - Phân định được sự truy cập tài nguyên hợp pháp và bất hợp pháp. - Phương tiện thi hành các chính sách.	- Tạo/ Hủy và quản lý tiến trình hệ thống. - Kiểm soát I/O. - Quản lý bộ nhớ thứ cấp. - Quản lý bộ nhớ chính - Truy cập hệ thống file và cơ chế bảo mật

--	--	--	--	--	--	--	--

2. Các dịch vụ hệ điều hành cung cấp

- ✓ Thực thi chương trình
- ✓ Thực thi thao tác I/O theo yêu cầu của chương trình
- ✓ Các thao tác trên File
- ✓ Trao đổi thông tin giữa các tiến trình: Qua bộ nhớ, chuyển thông điệp.
- ✓ Phát hiện lỗi
- ✓ Cấp phát tài nguyên
- ✓ Kế toán
- ✓ Bảo vệ
- ✓ An ninh

3. Lời gọi hệ thống

- ✓ Dùng để giao tiếp giữa tiến trình và hệ điều hành.
- ✓ Cung cấp giao diện giữa tiến trình và hệ điều hành
- ✓ Thư viện: Nhị phân, hợp ngữ.
- ✓ Ba phương pháp truyền tham số:
  - Thanh ghi,
  - Qua vùng nhớ, địa chỉ vùng nhớ được gửi đến hệ điều hành qua thanh ghi.
  - Qua stack.

4. Các chương trình hệ thống

- ✓ Quản lý file/ thư mục.
- ✓ Thông tin trạng thái: như giờ, dung lượng bộ nhớ trống.
- ✓ Soạn thảo file
- ✓ Hỗ trợ ngôn ngữ lập trình
- ✓ Nạp/ thực thi/ giúp tìm kiếm lỗi.
- ✓ Giao tiếp

Người dùng chỉ làm việc thông qua chương trình hệ thống chứ không qua lời gọi hệ thống.

5. Cấu trúc hệ thống

	Cấu trúc đơn giản	Phức tạp hơn	Cấu trúc phân tầng	Vi nhân
Hệ điều hành đại diện	✓ MS-DOS	✓ UNIX	✓ THE	✓ QNX ✓ Windows NT ✓ Tru64 UNIX ✓ Apple MacOS server
Lợi ích			✓ Dễ kiểm tra sửa chữa, gỡ rối, thay đổi	✓ Dễ dàng mở rộng hệ điều hành
Thành phần	✓ Không chia thành nhiều chức năng, không phân rõ chức năng rõ ràng.	✓ Nhân ✓ System Program	✓ Chia thành các tầng. Lớp dưới cùng là hardware. Trên cùng là user	✓ Phân chia module theo microkernel.
Đặc điểm			✓ Lớp trên chỉ phụ thuộc vào lớp dưới. ✓ Một lớp chỉ gọi được hàm ở lớp dưới. ✓ Mỗi lớp tương đương một đối tượng trừu tượng: Cấu trúc dữ liệu + Thao tác	✓ Chuyển một số chức năng OS từ kernel space sang user space. ✓ Thu gọn kernel thành microkernel. Microkernel chỉ bao gồm: QL tiến trình, bộ nhớ, cơ chế giao tiếp giữa các tiến trình ✓ Giao tiếp giữa các module thông qua truyền thông điệp.

BÀI TẬP

Câu 1. Để hoàn thành một công việc một tiến trình không cần

- A. CPU
- B. Màn hình
- C. Bộ nhớ
- D. Thanh ghi

Câu 2. Hệ thống Shell/Terminal là hệ thống?

- A. Là giao diện chủ yếu giữa người sử dụng và hệ điều hành.
- B. Là giao diện chủ yếu giữa tiến trình và hệ điều hành.
- C. Là giao diện chủ yếu giữa người sử dụng và tiến trình.
- D. Là giao diện chủ yếu giữa người sử dụng và phần cứng máy tính.

Câu 3. Lờ gọi hệ thống là?

- A. Là giao diện chủ yếu giữa người sử dụng và hệ điều hành.
- B. Là giao diện chủ yếu giữa tiến trình và hệ điều hành.
- C. Là giao diện chủ yếu giữa người sử dụng và tiến trình.
- D. Là giao diện chủ yếu giữa người sử dụng và phần cứng máy tính.

Câu 4. Thành phần nào sau đây không là thành phần chính của hệ điều hành

- A. Quản lý tiến trình
- B. Quản lý tiểu trình
- C. Quản lý thiết bị thứ cấp
- D. Hệ thống bảo vệ

----- Hết -----

